

Focus op digitale economie 2025

De ACM draagt bij aan een veilige en eerlijke digitale economie

Mei 2025

Snelle ontwikkelingen

[Nederland is een van de meest gedigitaliseerde landen van Europa.](#) Digitale diensten en online omgevingen overstijgen landsgrenzen en ontwikkelen zich razendsnel. Innovatieve technologiebedrijven en online platforms bereiken mensen en bedrijven over de hele wereld, en beïnvloeden hun doen en laten. Geopolitieke onzekerheid verandert de balans tussen de markt zijn gang laten gaan en het streven naar meer strategische autonomie. Daarbij is de Europese Unie (EU) momenteel afhankelijk van spelers van buiten de EU, bijvoorbeeld voor opslag en gebruik van data in de cloud. Een uitdaging voor Europese overheden, die bij een duidelijke koers ook kansen biedt.

De snelle digitale ontwikkelingen vragen om samenhangend beleid en effectief toezicht – vanuit een helder doel, een realistische strategie en gebaseerd op feiten. Digitalisering staat niet meer op zichzelf, maar werkt door in de hele economie. Duidelijke regels geven consumenten zekerheid en vergroten de betrouwbaarheid van de online omgeving. Kunstmatige Intelligentie (AI) versnelt de digitale ontwikkeling, en verandert hoe bedrijven hen benaderen en beïnvloeden. De online omgeving moet veilig en toegankelijk zijn voor iedereen, ongeacht achtergrond, leeftijd of opleiding. Dat vereist bestrijding van online fraude en misleiding. Technologiebedrijven spelen hierin een belangrijke rol. Duidelijke regels geven hen zekerheid en creëren maatschappelijk vertrouwen, wat innovatie stimuleert.

De ACM als toezichthouder in de digitale economie

De ACM is een onafhankelijke toezichthouder met als missie markten goed te laten werken voor alle mensen en bedrijven, nu en in de toekomst. Het oplossen van maatschappelijke problemen staat centraal in het toezicht van de ACM. In het toezicht in de digitale economie werkt de ACM samen met andere nationale en Europese toezichthouders. Deze afstemming van handhaving van wetten en regels voorkomt overlap en gaten in het toezicht en bevordert een gelijk speelveld voor bedrijven. De nationale samenwerking in de digitale economie vindt plaats binnen het Samenwerkingsplatform Digitale Toezichthouders (SDT) en de daarbinnen actieve kamers. Daarnaast werkt de ACM in structurele verbanden samen met andere Europese toezichthouders, en met de Europese Commissie in gezamenlijke onderzoeksteams, om te zorgen dat internationale techbedrijven eerlijk concurreren.

De (Europese) digitale wetgeving is de laatste jaren uitgebreid, bijvoorbeeld met de Digital Markets Act (DMA), de Digital Services Act (DSA), de Platform to Business (P2B) Verordening, de Data Act en de Data Governance Act. De ACM geeft daarom voorlichting over de nieuwe rechten en plichten voor mensen en bedrijven. Ook heeft de ACM nieuwe toezichtstaken en bevoegdheden gekregen. Daarom legt deze focus uit waarop de ACM in 2025 haar toezicht op de digitale economie richt.

Focus werkzaamheden 2025:

- Eerlijke toegang tot online markten voor mensen en bedrijven.
- Veilige en toegankelijke online omgeving: beschermen van online gebruikers.
- Zeker en betrouwbaar data delen voor innovatie.
- Samenwerken om gaten en overlap in het toezicht te voorkomen.

1. Eerlijke toegang tot online markten voor mensen en bedrijven

De ACM draagt bij aan een gezonde en innoverende digitale economie door markten goed te laten werken voor mensen en bedrijven, nu en in de toekomst. In goed functionerende markten concurreren bedrijven eerlijk met elkaar en benadelen zij niemand met oneerlijke praktijken. Om de voordelen van digitalisering beter te benutten gelden er specifieke regels in de digitale economie.

Ruimte voor nieuwe innovatieve spelers

Mensen en bedrijven maken veel gebruik van diensten van grote online platforms. Bijvoorbeeld om producten te kopen of te verkopen. De macht van internationale technologiebedrijven is groot en dat kan eerlijke concurrentie verstoren. Zij kunnen zichzelf en bepaalde bedrijven bevoordelen. Platforms kunnen ook oneerlijk concurreren door data van andere bedrijven voor zichzelf te gebruiken. Het is belangrijk dat er ruimte is voor nieuwe innovatieve toetreders om te groeien. Grote internationale technologiebedrijven mogen geen misbruik maken van de afhankelijkheid van afnemers van hun producten en diensten. Grote techbedrijven koppelen bijvoorbeeld soms bewust allerlei diensten aan elkaar, waardoor consumenten minder snel overstappen naar alternatieven. Overstappen van online diensten moet niet te moeilijk zijn. Waar nodig treedt de ACM handhavend op tegen techbedrijven die de eerlijke concurrentie verstoren. Zo kan de ACM boetes opleggen en bedrijven verplichten hun gedrag aan te passen.

Europees samenwerken

Grote internationale techbedrijven kunnen een dominante positie innemen en zo voordelen genieten ten opzichte van kleinere concurrenten. De Europese Commissie wijst onder de Digital Markets Act (DMA) grote internationale techbedrijven als "poortwachter" aan op basis van de omzet en het aantal klanten in de Europese Unie. Voor poortwachters gelden extra regels. Het gaat op dit moment om Alphabet (Google), Amazon, Apple, Booking.com, Bytedance (Tiktok), Meta (Facebook) en Microsoft. De Europese Commissie controleert of poortwachters zich aan de DMA houden.

De ACM houdt met de Europese Commissie in Nederland toezicht op naleving van de DMA. De ACM heeft in 2025 extra bevoegdheden gekregen onder de DMA om zelfstandig onderzoek te doen naar grote platforms. Mensen en bedrijven kunnen bij de ACM terecht voor klachten over grote techbedrijven en platforms. De klachten kunnen bijvoorbeeld gaan over platforms die ondernemers benadelen, bijvoorbeeld door te veel diensten aan elkaar te koppelen of door oneerlijke voorwaarden of tarieven te hanteren.. De ACM kan zelfstandig of samen met de Europese Commissie het gedrag van deze grote techbedrijven onderzoeken, bijvoorbeeld door informatie op te vragen en in het uiterste geval zelfs bedrijfslocaties binnen te vallen. Op basis van onderzoeksbevindingen van de ACM kan de Europese Commissie vervolgens handhavend optreden. De Europese Commissie kan bedrijven dwingen hun gedrag aan te passen of boetes opleggen. Zij kan ook extra maatregelen nemen als platforms zich vaker niet aan de regels houden, zoals het verplicht opsplitsen van grote techbedrijven.

Online platforms en zoekmachines moeten duidelijk zijn over voorwaarden voor zakelijke gebruikers

Om klanten te bereiken zijn ondernemers steeds afhankelijker van online zoekmachines en platforms, zoals marktplaatsen en e-commerce platforms. Ondernemers weten bij het handelen op deze online platforms niet altijd onder welke voorwaarden zij hun producten of diensten aan consumenten aanbieden. Ook weten ze niet altijd waar ze klachten kunnen indienen tegen besluiten van het online platform. Online platforms en zoekmachines zijn op grond van de Platform to Business Verordening verplicht duidelijkheid te geven aan zakelijke gebruikers, bijvoorbeeld over hoe zij aanbod rangschikken en wanneer een account van een onderneming opgeschort of gesloten kan worden. Ook moeten zij informatie geven over de afhandeling van klachten. Zo kunnen zakelijke gebruikers in een concurrerende, eerlijke en transparante online omgeving beter gebruikmaken van platforms en zoekmachines om consumenten te bereiken. De ACM gaat in 2025 in gesprek met ondernemers die zaken doen op online platforms en online zoekmachines om hun ervaringen te horen. Daardoor krijgt de ACM beter in beeld wat de situatie voor bedrijven is. De ACM onderzoekt in 2025 of online platforms eenvoudig beschikbare algemene voorwaarden hebben en of zij zich hier ook aan houden.

Bedrijven in de cloud

Cloud-aanbieders zijn belangrijk voor het functioneren van bedrijven en organisaties. Bedrijven en organisaties zijn in hoge mate afhankelijk van een enkele grote cloudpartijen. Er worden vraagtekens gezet bij de wenselijkheid dat gevoelige informatie wordt opgeslagen bij slechts een klein aantal (niet-Europese) grote techbedrijven. Overstappen van cloudaanbieder of het combineren van diensten van verschillende aanbieders moet eenvoudiger worden. Zo kunnen nieuwe spelers toetreden of groeien en wordt de markt concurrerender. Dat is goed voor de prijs en de kwaliteit van clouddiensten en voor het streven naar meer strategische autonomie voor Europa. De ACM werkt samen met de Europese Commissie en andere Europese toezichthouders aan de implementatie van de Data Act (zie hoofdstuk 3) die gebruikers meer rechten geeft als het gaat om overstappen en het gebruik van clouddiensten van meerdere cloudaanbieders. De ACM werkt aan voorlichting voor gebruikers om hen te wijzen op hun rechten ten aanzien van overstappen en gecombineerd gebruik van clouddiensten. De ACM gaat ook verder in gesprek met de Nederlandse cloudsector over hun rol hierbij.

Eerlijke toegang tot online markten voor mensen en bedrijven. Wat levert de ACM in 2025?

- De ACM rondt in 2025 haar onderzoek af naar een specifiek online platform dat in Nederland mogelijk misbruik maakt van haar machtspositie. Het platform bevoordeelt mogelijk zichzelf en bepaalde ondernemers op het platform en gebruikt mogelijk data van ondernemers op het platform om haar eigen concurrentiepositie te versterken. De ACM kan dit platform verplichten haar gedrag aan te passen of een boete opleggen.
- De ACM start in 2025 een toezichtsonderzoek naar mogelijk misbruik van een economische machtspositie door een softwarebedrijf. Bedrijven en overheden kunnen afhankelijk zijn van een specifieke softwareleverancier. Dit wordt ook wel *vendor lock-in* genoemd. Uit het onderzoek moet blijken of de ACM het softwarebedrijf verplicht haar gedrag aan te passen of bijvoorbeeld een boete oplegt.
- De ACM controleert onder andere op basis van signalen of online platforms en zoekmachines zich aan de regels van de P2B-Verordening houden en handhaaft deze indien nodig.

Acties die starten in 2025 en doorlopen in 2026:

- De ACM is in 2025 twee onderzoeken gestart om te controleren of grote internationale techbedrijven de Europese DMA-regels goed naleven. De ACM stemt deze onderzoeken af met de Europese Commissie. De Europese Commissie kan met deze onderzoeken vervolgens techbedrijven verplichten hun gedrag aan te passen en kan ook boetes opleggen.
- De ACM controleert proactief of online platforms op grond van de DSA-regels eenvoudig beschikbare algemene voorwaarden hebben. Ook spreekt de ACM online platforms hier zo nodig op aan, zodat ondernemers de informatie krijgen waar ze recht op hebben.

2. Veilige en toegankelijke online omgeving: beschermen van online gebruikers

De online omgeving moet een veilige en toegankelijke plek zijn voor alle mensen en bedrijven. Er wordt veel gebruik gemaakt van webshops, apps, online platforms, zoekmachines, marktplaatsen, internetproviders en hostingdiensten. Aanbieders van deze diensten moeten zorgen voor transparantie naar gebruikers en zorgvuldig omgaan met de inhoud van hun dienst. Zo moeten ze hun klachtenproces en contactpunt op orde hebben. De ACM treedt op tegen online diensten die zich niet aan hun verantwoordelijkheid houden. Ook handhaaft de ACM bij bedrijven die online consumenten misleiden en daarmee (aankoop)beslissingen oneigenlijk beïnvloeden. De ACM ziet toe op de toegankelijkheidsverplichtingen van webshops en apps voor alle mensen, ook mensen met een beperking.

Veilige en betrouwbare online omgeving

Aanbieders van online diensten hebben zelf de verantwoordelijkheid om een veilige, betrouwbare en voorspelbare online omgeving te creëren. Zo moeten zij onder andere transparant zijn over waarom een account van een gebruiker ingeperkt is, en klachten hierover zorgvuldig behandelen. De ACM ziet er op toe dat aanbieders hun zorgvuldigheidsverplichtingen naleven. De ACM onderzoekt bij online platforms of de werkwijzen in de praktijk effectief werken. Wanneer dit goed werkt, zal er minder illegale inhoud circuleren op het internet.

De ACM richt zich ook op rol van webhostingdiensten in het tegengaan van illegale inhoud op het internet. Webhostingdiensten spelen een centrale rol in de verspreiding van informatie op het internet. Iedere aanbieder van een website maakt gebruik van een webhostingdienst om een website op het internet te plaatsen. Nederland kent een grote hostingsector. De ACM onderzoekt en treedt indien nodig handhavend op tegen webhosters die hun verantwoordelijkheid niet nemen met betrekking tot het tegengaan van illegale inhoud. De ACM bekijkt of er een goed functionerend mechanisme is waar illegale inhoud kan worden gemeld. Ook controleert de ACM of aanbieders van online diensten voldoende doen om minderjarigen online te beschermen.

Personen en organisaties kunnen ook bijdragen aan een veilige online omgeving. Als zij voldoen aan de voorwaarden kunnen ze bij de ACM een aanvraag doen om gecertificeerd te worden.

- **Betrouwbare flaggers** zijn organisaties die illegale inhoud opsporen, vaststellen en melden bij online platforms. Deze meldingen moeten online platforms met voorrang behandelen.
- **Erkende onderzoekers** kunnen toegang krijgen tot data van zeer grote online platforms en zoekmachines om de maatregelen die zij nemen tegen systeemrisico's te onderzoeken. Dat zijn risico's op grote schade voor de samenleving of de economie als geheel. Bijvoorbeeld bij brede verspreiding van illegale content, of het beïnvloeden van verkiezingen.
- **Buitenrechtelijke geschilbeslechtingsorganisaties** bieden laagdrempelige geschilbeslechting voor bepaalde problemen van gebruikers op online platforms.

Optreden tegen online misleiding

Consumenten moeten offline en online vrij hun keuzes kunnen maken. Ze moeten kunnen vertrouwen op de informatie die bedrijven hen geven. [Bedrijven mogen hierbij verleiden, maar niet misleiden](#). De ACM ziet in de digitale economie diverse vormen van misleiding en prioriteert het toezicht op drie schadelijke praktijken.

Ten eerste zal de ACM het gebruik van *deceptive designs* of *dark patterns* (hierna: misleidende ontwerpen) in digitale omgevingen tegengaan. Dit zijn misleidende marketing technieken waarmee bedrijven keuzes van consumenten zo sturen dat zij andere beslissingen nemen dan wanneer ze goed geïnformeerd zouden worden. Door het gebruik van AI en klantendata worden misleidende ontwerpen nog geavanceerder. Veel misleidende ontwerpen zijn moeilijk te herkennen voor consumenten. De ACM houdt daarom proactief toezicht op dit onderwerp om het gebruik ervan tegen te gaan.

Ten tweede richt de ACM zich op misleidende ontwerpen in *video games*, en kijkt daarbij in het bijzonder naar de impact hiervan op kinderen. Kinderen besteden veel tijd aan het spelen van video games. Voorbeelden van ontwerpen die misleidend kunnen zijn, zijn virtual currencies, gacha-mechanieken (zoals lootboxes), het creëren van kunstmatige schaarste, en het inspelen op de Fear-Of-Missing-Out (FOMO).

Ten derde handhaaft de ACM bij bedrijven die gebruik maken van *nepreviews* om hun product om hun product beter te laten lijken dan het is, en ook bij bedrijven die nepreviews aanbieden of stimuleren. Consumenten gebruiken reviews vaak om de kwaliteit van producten en diensten te bepalen en aanbieders met elkaar te vergelijken. Door onze handhaving zorgen we ervoor dat consumenten beter op reviews kunnen vertrouwen en de concurrentie tussen bedrijven eerlijk is.

Betere toegankelijkheid van digitale diensten

Veelgebruikte producten en diensten moeten ook toegankelijk zijn voor mensen met een beperking, bijvoorbeeld mensen die slecht zien of slecht horen. Vanaf 28 juni 2025 moeten bedrijven zich houden aan de nieuwe Europese Toegankelijkheidsrichtlijn. De ACM houdt daarbij toezicht op de toegankelijkheid van e-handelsdiensten (webshops en apps), bijvoorbeeld voor het doen van online boodschappen of het afsluiten van een energiecontract. Ook houdt de ACM toezicht op de toegankelijkheid en het functioneren van elektronische communicatiediensten, bijvoorbeeld het aanbieden van *real-time* tekst bij videobellen. De ACM geeft in 2025 voorlichting aan bedrijven over de toegankelijkheidsvereisten. De ACM gaat websites en apps controleren of zij voldoen aan de vereiste en bedrijven benaderen als dat nodig is.

Een veilige en toegankelijke online omgeving. Wat levert de ACM in 2025?

- Een *DSA-check* waarmee bedrijven, zoals webwinkels en platforms, kunnen controleren aan welke regels uit de DSA zij moeten voldoen.
- Handhaving bij bedrijven die nepreviews gebruiken om de kwaliteit van hun producten of diensten beter te laten lijken dan ze werkelijk zijn. De ACM handhaaft bedrijven die nepreviews verkopen of het gebruik ervan faciliteren.
- Handhaving tegen bedrijven die *deceptive designs* inzetten, waar nodig in samenwerking met Europese collega's. De ACM stuurt aan op een blijvende gedragsverandering die ertoe moet leiden dat de inzet van *deceptive designs* stopt.
 - > De ACM beschermt spelers van video games, in het bijzonder kinderen, door het gebruik van misleidende ontwerpen aan te pakken. Daarbij heeft de ACM ook oog voor de gezondheidseffecten van deze praktijken op kinderen. Hierdoor kunnen spelers van videogames beter vertrouwen op een eerlijke online speelomgeving.

Acties die starten in 2025 en doorlopen in 2026:

- Controleren of online platforms hun zorgvuldigheidsverplichtingen naleven, zoals een centraal contactpunt om illegale inhoud te melden, en onderzoeken of de werkwijzen in de praktijk effectief werken.
- Controleren of webhosters hun verantwoordelijkheid nemen om illegale inhoud tegen te gaan en indien nodig handhaven.
- Handhavingsacties prioriteren die erop gericht zijn om kwetsbare groepen en minderjarigen te beschermen tegen online misbruik, misleiding en manipulatie.
- Toezicht op de digitale toegankelijkheid van webshops en apps (e-handelsdiensten) en waar nodig bedrijven aanspreken. Hierdoor verbetert de toegankelijkheid, voor mensen met en zonder beperking, van veelgebruikte digitale producten en diensten. De ACM geeft ook voorlichting aan bedrijven over de nieuwe eisen.
- Om de verspreiding van desinformatie en illegale content tegen te gaan kunnen betrouwbare flaggers, buitengerechtelijke geschillenbeslechtsorganelen en onderzoekers zich laten certificeren door de ACM.
- De ACM neemt meldingen van onder andere (belangen)organisaties en gebruikers in ontvangst, behandelt ze of stuurt ze door aan andere nationale toezichthouders, toezichthouders in andere lidstaten, of aan de Europese Commissie.

Uitgelicht: marktonderzoek computergestuurde consumentenprijzen

Ontwikkelingen in technologie en beschikbaarheid van online data hebben ertoe geleid dat prijzen steeds vaker worden bepaald door algoritmes in plaats van door werknemers van bedrijven. Prijzen reageren daarmee sneller op vraag en aanbod. Voor mensen en bedrijven is dit niet altijd zichtbaar. De ACM wil meer inzicht in het gebruik en de potentiële schade van algoritmische prijsstelling. Daarom voert de ACM een marktonderzoek uit. Het gebruik ervan kan mogelijk grote gevolgen hebben voor het functioneren van markten. Ook constateert de ACM dat er weinig politiek en maatschappelijk debat is geweest over de wenselijkheid ervan.

De ACM zal gericht in een specifieke sector onderzoek doen om de gevolgen voor mensen en bedrijven in kaart te brengen. Daarvoor versterkt de ACM haar data-gedreven toezicht. De publicatie van een rapport over deze studie zal de werking en gevolgen van algoritmische prijsstelling transparant maken voor een specifieke sector. Dit kan aanleiding geven tot het aanscherpen van het toezicht van de ACM. De uitkomsten dragen bij aan een maatschappelijk debat over de effecten van algoritmische prijsstelling.

3. Zeker en betrouwbaar data delen voor innovatie

Het gebruik van en de toegang tot data wordt steeds belangrijker. Door betrouwbaar en verantwoord om te gaan met data groeit het vertrouwen in het delen en hergebruiken van data. Daardoor wordt innovatie gestimuleerd. Apparaten worden bijvoorbeeld gebruiksvriendelijker met behulp van slimme technologie. Wel moeten rechten van mensen en bedrijven worden beschermd. De Europese Unie heeft een datastrategie uitgebracht om een interne markt voor het delen van data te creëren.

Vertrouwen in data delen

Nieuwe regelgeving heeft als doel om het vertrouwen in het delen, en het hergebruik, van data te vergroten. Dit stimuleert datagestuurde innovatie. Dit kan grote voordelen opleveren voor de gezondheidszorg, mobiliteit en wetenschap. Ook moeten grote bedrijven zakelijke gebruikers kosteloos *realtime* toegang geven tot gegenereerde data. Een bedrijf dat advertenties plaatst heeft bijvoorbeeld recht op de klikgegevens. Deze data mag een bedrijf ook meenemen als deze overstapt op een andere advertentie dienst. Ook moeten consumenten meer controle krijgen over welke gegevens zij beschikbaar stellen.

Databemiddelingsdiensten registreren

["Databemiddelingsdiensten"](#) van in Nederland gevestigde aanbieders moeten bij de ACM geregistreerd worden. Aanbieders kunnen een EU-label voor erkenning aanvragen. Databemiddelingsdiensten vergroten de toegang tot data voor mensen en bedrijven. De toegang moet transparant en niet discriminerend zijn, er moeten passende beveiligingsmaatregelen zijn en de data mag alleen voor het aangegeven doel gebruikt worden. In 2025 controleert de ACM of alle databemiddelingsdiensten zijn geregistreerd.

Data-altruïstische organisaties registreren

[Data-altruïstische organisaties](#) zijn organisaties die vrijwillig en zonder winstoogmerk data delen voor het algemeen belang. In Nederland gevestigde data-altruïstische organisaties kunnen zich, op grond van de Data Governance Act, vrijwillig bij de ACM registreren. Als de organisatie voldoet aan de voorwaarden wordt zij opgenomen in het nationale register van data altruïstische organisaties. De organisatie mag dan communiceren dat het een 'in de Unie erkende data-altruïstische organisatie' is. Dit 'EU-label' kan vertrouwen geven in de dienst.

Europese Data Act: zeker data delen

Data is nu vaak maar voor beperkt aantal partijen beschikbaar. De waarde die deze data heeft wordt daardoor niet volledig benut. De nieuwe Europese Data Act geeft consumenten en bedrijven die - door het gebruik van slimme apparaten - data genereren zelf toegang tot deze data en de mogelijkheid deze data met derden te delen zodat deze (her)gebruikt kan worden. Een autogebruiker kan bijvoorbeeld gegevens delen met een garage voor reparatie. De gebruiker van een industriële machine (bijvoorbeeld in de agrarische sector) kan met de gebruiksgegevens bedrijfsprocessen verbeteren. De ACM bereidt zich in 2025 voor op het toezicht op de regels uit de Data Act. Onder meer door het geven van voorlichting aan fabrikanten en gebruikers, de samenwerking op te zetten met andere toezichthouders en het leren kennen van relevante sectoren. Op hoeveel sectoren de ACM zich gaat richten is nog afhankelijk van hoeveel middelen zij voor het toezicht krijgt.

Datageletterdheid

Veel mensen en organisaties zijn zich niet bewust van de potentiële waarde van data die zij genereren en produceren. De ACM gaat zich in haar rol als datacoördinator inzetten om de datageletterdheid van mensen en organisaties te vergroten en hen bewust te maken van hun rechten en verplichtingen. De ACM gaat voorlichting geven aan bedrijven en organisaties over welke stappen zij kunnen nemen om risico's in kaart te brengen als het gaat om het opslaan van data in de cloud en de eventuele toegang van derde landen tot deze data.

Eerlijk en betrouwbaar data delen voor innovatie. Wat levert de ACM in 2025?

- Voorbereiding op de toezichtstaken uit de Data Act door in gesprek te gaan met relevante sectoren, zoals de agrarische sector.
- Beoordeling van registratieverzoeken voor databemiddelingsdiensten en toezicht op de naleving van de voorwaarden.
- Partijen aanspreken die zich nog niet hebben geregistreerd maar wel een databemiddelingsdienst aanbieden.
- Systemen inrichten waar bedrijven klachten kunnen indienen over bedrijven die het delen van data beperken - of weigeren. De ACM kan deze klachten ook doorsturen naar een collega toezichthouder in Europa.

Acties die starten in 2025 en doorlopen in 2026:

- Voorlichting aan gebruikers van slimme apparaten over hun rechten ten aanzien van de door hen gegenereerde data.
- Een leidraad waarin fabrikanten en andere datahouders worden geïnformeerd over de nieuwe rechten en plichten bij het delen van data.
- Voorlichting aan bedrijven en organisaties over welke stappen zij kunnen nemen om risico's in kaart te brengen als het gaat om het opslaan van data in de cloud en de eventuele toegang van derde landen tot deze data.

4. Samenwerken om gaten en overlap in het toezicht te voorkomen

Bedrijven hebben te maken met soms overlappende regels waar verschillende toezichthouders uit verschillende landen op toezien. Bij de handhaving van die regels werken nationale en internationale toezichthouders samen. Dat voorkomt gaten en overlap in het toezicht. De ACM is in Nederland de aangewezen digitaal diensten-coördinator voor de handhaving op de regels van de DSA. Daarvoor wordt nauw samengewerkt met andere Nederlandse toezichthouders, met toezichthouders uit andere lidstaten en met de Europese Commissie.

Nationale samenwerkingen

Op onderdelen van nieuwe wetten zijn soms verschillende toezichthouders aangewezen. Voor effectieve toepassing en handhaving van deze wetten moet samengewerkt worden. Zo worden gaten en overlap in het toezicht voorkomen. Daarom werkt de ACM bijvoorbeeld nauw samen met de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) in het toezicht op de DSA en op de AI-Act. Bij het toezicht op de Data Governance Act geeft de AP advies aan de ACM.

De ACM is initiatiefnemer en voorzitter van het Samenwerkingsplatform Digitale Toezichthouders (SDT). Het SDT kent drie Kamers. (1) De Algemene Kamer waarin de ACM samen met Autoriteit Financiële markten (AFM), de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en het Commissariaat voor de Media (CvdM), Rijksdienst voor Digitale Infrastructuur (RDI) deelnemen. (2) De DSA-Kamer waarin het toezicht op online tussenhandelsdiensten wordt samengebracht. Hierin nemen twaalf leden deel, waaronder ook Politie en Openbaar Ministerie.¹ (3) De Algoritme & AI Kamer onder de coördinatie van de Autoriteit Persoonsgegevens. Vanuit het SDT worden ook reguliere gesprekken met belangrijke marktpartijen georganiseerd. Het SDT organiseert dit jaar een symposium waarin toezichthouders het gesprek met bedrijven en de samenleving aangaan en kansen en risico's kunnen worden gedeeld.

Internationale samenwerkingen

Om een gelijk speelveld in de Europese markt te bevorderen wordt de handhaving van wetten en regels afgestemd tussen toezichthouders. De meeste grote digitale bedrijven zijn actief in verschillende Europese landen. De nationale toezichthouders werken op verschillende manieren samen met elkaar en met de Europese Commissie. Nationale toezichthouders ontvangen bijvoorbeeld meldingen, doen zelf onderzoek en kunnen de meldingen en bevindingen doorsturen naar de Europese Commissie. De nationale toezichthouders werken met elkaar samen in Europese samenwerkingsverbanden, zoals:

- European Competition Network (ECN). Hier vindt de samenwerking plaats tussen alle Europese mededingingsautoriteiten en de Europese Commissie.
- Consumer Protection Cooperation Network (CPC). Hier vindt de samenwerking plaats tussen alle Europese consumentenbeschermingsautoriteiten.
- Body of European Regulators for Electronic Communications (BEREC). Hier vindt de samenwerking plaats tussen alle toezichthouders op elektronische communicatie.
- European Data Innovation Board (EDIB). Hier wordt samengewerkt aan de implementatie van de Europese datastrategie, waaronder de Data Act en de Data Governance Act.

Deze samenwerkingsverbanden werken ook onderling samen op Europees niveau, zoals bij invulling van regulering van grote techbedrijven onder de DMA (binnen de High Level Group).

¹ Alle leden van de DSA-Kamer: Autoriteit Consument & Markt (Voorzitter), Autoriteit Financiële Markten, Autoriteit online Terroristisch en Kinderpornografisch Materiaal, Autoriteit Persoonsgegevens, Commissariaat voor de Media, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, Inspectie Leefomgeving en Transport, Kansspelautoriteit, Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit, Openbaar Ministerie, Politie, Rijksinspectie Digitale Infrastructuur.

Bijlage: De verschillende wettelijke instrumenten van de ACM in de digitale economie

Digital Markets Act (DMA):

- De DMA draagt bij aan eerlijke en meer concurrerende digitale markten in Europa. De regels van de DMA gelden momenteel voor zes aangewezen platform-aanbieders. Dat zijn de zogenoemde poortwachters, namelijk Alphabet (Google Android, Google Maps, Play store, etc.) Amazon, Apple (App Store, iOS, Safari), Booking.com, Meta (Facebook, Instagram, WhatsApp, etc.) en Microsoft (Windows PC, LinkedIn).
- Voorbeelden van wat poortwachters moeten doen:
 - Eerlijke voorwaarden bieden aan bedrijven wanneer zij apps in de appstore aanbieden.
 - Bedrijven op aanvraag gratis toegang geven tot hun eigen data (ook klantgegevens).
 - Bedrijven toegang geven tot gegevens over hoe goed hun advertenties het doen op het platform.
 - Zorgen dat bijvoorbeeld apps en betaaldiensten van bedrijven kunnen aansluiten op en samenwerken (interoperabel zijn) met het besturingssysteem en de hardware van de poortwachter.

Digital Services Act (DSA):

- De DSA draagt bij aan een veiligere en transparantere online omgeving. De ACM is bevoegd om op te treden tegen online tussenhandeldiensten die de zorgvuldigheidsverplichtingen uit de DSA schenden. Zoals een centraal contactpunt om illegale inhoud te melden. Of de plicht van online platforms om minderjarige gebruikers te beschermen. De ACM is aangewezen als digitaalmediencoördinator en stemt het toezicht en de handhaving in Nederland op elkaar af. De ACM kan een bedrijf verplichten haar gedrag aan te passen of een boete opleggen.
- De ACM is bevoegd om de DSA-regels te handhaven op in Nederland gevestigde online tussenhandeldiensten. De Europese Commissie heeft een exclusieve toezichtsrol voor specifieke verplichtingen voor grote platforms en zoekmachines. De ACM ondersteunt de Europese Commissie hierbij.

Data Governance Act (DGA):

- De Datagovernanceverordening (DGA) beoogt de beschikbaarheid van data te vergroten door het vertrouwen in databemiddelingsdiensten, data-altruïstische organisaties en de mechanismen voor datadeling te versterken. De verordening stelt een kader voor verschillende vormen van data delen en hergebruiken van data. Databemiddelingsdiensten in Nederland dienen zich bij de ACM te registreren en kunnen eventueel een EU-label aanvragen. Data-altruïstische organisaties kunnen er ook voor kiezen dit te doen.

Data Act (DA):

- De Data Act heeft tot doel om geharmoniseerde regels voor een eerlijke toegang tot en eerlijk gebruik van gegevens vast te stellen. De verordening stelt regels voor het beschikbaar stellen van data gegenereerd door het gebruik van verbonden apparaten, aan gebruikers en/of aan derden. Ook vergemakkelijkt de verordening regels over oneerlijke contractuele bepalingen met betrekking tot de toegang tot data en regelt het overstappen tussen clouddiensten en het parallel gebruik van clouddiensten van verschillende aanbieders. Ten slotte bevat de verordening regels voor internationale doorgifte van data. De ACM houdt toezicht op deze regels voor partijen die in Nederland hun hoofdvestiging hebben. Ook kan ACM buitengerechtelijke geschilbeslechtingorganisaties certificeren.

Platform-to-Business Verordening (P2B)

- De Platform-to-Business (P2B) Verordening waarborgt dat ondernemers in een concurrerende, eerlijke en transparante onlineomgeving gebruik kunnen maken van online platforms en online zoekmachines om consumenten te bereiken. Deze verordening legt transparantievereisten op aan platforms in hun relatie met ondernemers die goederen of diensten via een platform aanbieden aan consumenten en bevat bepalingen over geschillenbeslechting tussen deze partijen. De ACM houdt toezicht op alle online platforms en online zoekmachines die het mogelijk maken voor Nederlandse ondernemers om diensten of goederen aan te bieden op de Nederlandse markt.

Mededingingswet:

- De ACM houdt in Nederland toezicht op de Mededingingswet. Op basis van de Mededingingswet is het onder meer verboden voor concurrenten om onderlinge prijsafspraken te maken. Daarnaast is het verboden misbruik te maken van een economische machtspositie. De ACM kan bedrijven die misbruik maken van hun machtspositie dwingen hun gedrag aan te passen en boetes opleggen.

Consumentenrecht:

- Bedrijven moeten zich bij de verkoop van producten of diensten aan consumenten houden aan allerlei consumentenregels. Naast het geven van voorlichting over deze regels let de ACM er ook op dat bedrijven deze regels naleven. Doen bedrijven dat niet, dan heeft de ACM op grond van de Wet Handhaving Consumentenbescherming (WHC) bepaalde onderzoeks- en handhavingsbevoegdheden, die ze kan inzetten, zoals het neerhalen van een website of het doen van aankopen met een fictieve identiteit, en het opleggen van een boete of een last onder dwangsom. Ook de Algemene wet bestuursrecht (Awb) en de Instellingswet ACM bevatten bevoegdheden die de ACM in haar toezicht op bedrijven kan inzetten, zoals het betreden van plaatsen, inlichtingen vragen en inzage vorderen in stukken.

Toegankelijkheid:

- De ACM handhaaft de verplichtingen op de toegankelijkheid van e-handelsdiensten. Websites en apps van e-handelsdiensten moeten toegankelijk zijn. E-handelsdiensten moeten gebruik maken van toegankelijke methoden voor identificatie, beveiliging en betaling. Elektronische communicatiediensten moeten er bijvoorbeeld voor zorgen dat er *realtime* tekst kan worden geboden bij videobellen.